

Monumentnummer*: 521128

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82696/14

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Berkel-Enschot Tilburg Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Berkel-Enschot

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Berkel A 4652

Omschrijving**

Inleiding.

Aan de westelijke zijde van de pleinachtige verbreding van de Kerkstraat staat de langgevelboerderij De Kraan met aangebouwd bakhuis. Blijkens een gevelsteen dateert de boerderij uit 1882.

Omschrijving.

De langgevelboerderij heeft een rechthoekige plattegrond, is eenlaags en wordt gedekt door een zadeldak met oud-Hollandse pannen. Op de nok een schoorsteen tegen de zuidelijke gevel, alsmede een schoorsteen ter hoogte van de brandmuur. In het oostelijke dakschild is een tweetal gietijzeren daklichten aangebracht. De handgevormde stenen voorgevel heeft een bepleisterde plint en wordt afgesloten door een geprofileerde gootlijst met gestuct, beschilderd fries, ter plaatse van het woonhuis voorzien van kleine oculi. De woonhuisgevel heeft een symmetrische indeling met gehoute paneeluur, voorzien van een bovenlicht, geflankeerd door tweemaal twee zesruits schuifvensters met opgeklampte luiken. In het bedrijfsdeel, waarvan de gevel is voorzien van zware muurankers, een getoogde opgeklampte inrijpoort, geflankeerd door halfcirkelvormige stallichten. Boven de inrijpoort een hardstenen gevelsteen met jaartal "1882". De zijgevel aan de Enschootsebaan is voorzien van een gecementeerde plint, alsmede vlechtingen. Op de begane grond een beluikt zesruits schuifvenster, op de verdieping een tweetal zesruits schuifvensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De achtergevel van het woonhuis gaat deels schuil achter het aangebouwde eenlaagse bakhuis. In de handgevormde stenen gevel van rechts naar links een vijftwintig ruits schuifvenster, een opgeklampte deur met driedelig bovenlicht, een zestienruits schuifvenster, en, schuilgaand achter een houten beschoten aanbouw onder lessenaarsdak met oud-Hollandse pannen, een opgeklampte deur met vierdelig bovenlicht, alsmede een getoogde opgeklampte inrijpoort. De houten aanbouw heeft aan de noordelijke zijde een berghok, afgesloten door een wandje, bestaande uit met riet beschoten rondhouten. De noordelijke zijgevel is gemetseld in een zachtere steensoort dan de straatgevel, is voorzien van vlechtingen en heeft op de begane grond twee halfronde stalvensters, waarboven een opgeklampte deur naar de taszolder, geflankeerd door twee halfronde stalvensters. In de topgevel, die bekroond wordt door een nokruiter, een klein rondlicht. De langgevelboerderij heeft in het woonhuis grotendeels de oorspronkelijke balklagen en indeling, met centrale gang, goeikamer, kelder met troggewelf, en opkamer. In het woonhuis onder meer een marmeren schouw. Het bedrijfsdeel heeft de indeling uit omstreeks 1950 met een grupstal.

Waardering.

De boerderij is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de landbouw in de tweede helft van de negentiende eeuw en is tevens van belang voor de typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege het belang voor de geschiedenis van de bouwtechniek. Het is van belang wegens de gaafheid van het exterieur en delen van het interieur.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)